

Veel gestelde vragen over: Bouwstoffen – Kunstgrasvelden

<https://www.bodemplus.nl/onderwerpen/wet-regelgeving/bbk/vragen/bouwstof-kunstgras/>

Hieronder staat een overzicht van de pagina's met veel gestelde vragen over het Besluit bodemkwaliteit.

Vraag

Wat is het wettelijke kader bij de aanleg van kunstgrasvelden?

Antwoord

Bij de aanleg van kunstgrasvelden is sprake van het toepassen van materialen op of in de bodem. De toepassing moet zodanig zijn dat rekening gehouden wordt met de bescherming van bodem en oppervlaktewater. Voor de bodem is de Wet bodembescherming (Wbb) het kader.

Een belangrijk aspect hierbij is de zorgplicht uit de Wbb. In artikel 13 Wbb staat onder meer dat ieder die op of in de bodem handelingen als bedoeld in artikel 6 tot en met 11 van de Wbb verricht en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd om die verontreiniging te voorkomen. Het aanleggen van een kunstgrasveld (inclusief het aanbrengen van instrooi materiaal) kan gezien worden als een handeling als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wbb, omdat sprake is van de uitvoering van een werk op of in de bodem, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt.

Voor het toepassen van steenachtige bouwstoffen op of in de bodem zijn specifieke eisen voor bescherming van bodem en oppervlaktewater uitgewerkt in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk), dat hoofdzakelijk is gebaseerd op de Wet bodembescherming (Wbb). In het Bbk zijn criteria opgenomen om vast te stellen of een materiaal [een steenachtige bouwstof](#) is.

De aanleg van een kunstgrasveld is vergunningplichtig op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (art. 2.1 eerste lid, onder b) in gevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald.

Als de aanleg in strijd is met regels/voorschriften in een bestemmingsplan wordt de omgevingsvergunning geweigerd.

Vraag

Valt de toepassing van instrooirubber op kunstgrasvelden onder het Besluit bodemkwaliteit?

Antwoord

Er zijn verschillende typen rubbergranulaat, die gebruikt worden als instrooirubber op kunstgrasvelden, zoals rubbergranulaat van personen- en bedrijfsautobanden (SBR-rubber), rubbergranulaat op basis van thermoplastisch-elastomeren (TPE) en rubbergranulaat op basis van elastomeren (EPDM).

Rubbergranulaat op basis van TPE en EPDM dat speciaal gemaakt is voor deze toepassing, voldoet in de meeste gevallen aan de definitie van een steenachtige bouwstof en valt daarom onder de werking van het Besluit bodemkwaliteit.

Rubbergranulaat van personen- en bedrijfsautobanden valt niet onder het Besluit bodemkwaliteit. Bij toepassing moet de toepasser invulling geven aan de zorgplicht (art. 13) uit de Wet bodembescherming om ervoor te zorgen dat de bodem niet verontreinigd wordt (zie vraag Hoe kan ik voldoen aan de zorgplicht bij het toepassen van rubbergranulaat dat niet onder het Besluit bodemkwaliteit valt?).

Vraag

Wat betekent het als rubbergranulaat (of een mengsel daarvan) onder het Besluit bodemkwaliteit valt?

Antwoord

Deze rubbergranulaten (of mengsels daarvan) moeten aantoonbaar voldoen aan de maximale samenstellingswaarden en emissiewaarden van het besluit. Dit kan door een milieuhygiënische verklaring zoals een erkende kwaliteitsverklaring (certificaat), een partijkeuring of een fabrikant-eigenverklaring. De milieuhygiënische verklaring geeft het bevoegd gezag voldoende waarborg dat een partij rubbergranulaat voldoet aan de milieuhygiënische eisen van het Besluit bodemkwaliteit.

Bouwstoffen moeten terugneembaar worden toegepast, zodat ze later weer kunnen worden verwijderd. En wanneer een werk zijn functie verliest, moet dat ook daadwerkelijk gebeuren. Overtredingen kunnen worden gemeld bij het [Toezichtloket Bodem van de ILT](#).

Vraag

Om sporttechnische eigenschappen te realiseren worden ook mengsels van rubbergranulaat met steenachtige materialen (bij. zand of lava) op en onder de kunstgrasvelden toegepast. Vallen dergelijke toepassingen onder het Besluit bodemkwaliteit?

Antwoord

Op of onder kunstgrasvelden kunnen mengsels van rubbergranulaten met steenachtig materiaal worden toegepast. Denk hierbij aan de toepassing van rubbergranulaat gemengd met zand als instrooisel en de toepassing van rubbergranulaat gemengd met lavasteen als funderingsmateriaal. Deze mengsels van rubbergranulaat voldoen in de meeste gevallen aan de definitie van een steenachtige bouwstof. Het toepassen van een dergelijk (functioneel) mengsel valt daarom onder de werking van het Besluit bodemkwaliteit (zie de vraag [Zijn bijmengingen met grond in een bouwstof toegestaan?](#)).

Maar als het rubbergranulaat en het zand of lavasteen apart (in lagen) worden aangebracht, dan hebben we te maken aparte toepassingen, waarbij elk afzonderlijk materiaal aan de definitie van een steenachtige bouwstof moet worden getoetst om na te gaan of het Bbk van toepassing is. Hierbij valt de toepassing van het zand en lavasteen in ieder geval onder het Besluit bodemkwaliteit. Of ook de toepassing van het rubbergranulaat onder het besluit valt,

wordt bepaald door het type rubbergranulaat (zie de vraag [Valt de toepassing van instrooirubber op kunstgrasvelden onder het Besluit bodemkwaliteit?](#)).

Bovenstaande geldt ook voor het hergebruik van (functionele) mengsels van rubbergranulaat met steenachtige materialen (zie de vraag [Mogen bouwstoffen die vrijkomen bij de renovatie van een kunstgrasveld, zonder milieuhygiënische keuring hergebruikt worden?](#)).

Vraag

Wat zijn de milieu- en gezondheidsrisico's van rubbergranulaat van personen- en bedrijfsautobanden?

Antwoord

Om hier meer inzicht in te krijgen is voor rubbergranulaat van personen- en bedrijfsautobanden in 2006 t/m 2009 in opdracht van een aantal betrokken partijen in Nederland onderzoek gedaan naar de milieu- en gezondheidsrisico's. Uit dit onderzoek blijkt dat er geen sprake is van milieurisico's, mits er een onderlaag van zand en lava onder het kunstgrasveld gebruikt wordt, die voorkomt, dat zink, dat uit het rubbergranulaat loogt, binnen de technische levensduur van het kunstgrasveld (10-15 jaar) in het milieu terecht komt.

De conclusies van dit onderzoek worden onderschreven door het ministerie van Infrastructuur en Milieu en het RIVM, die in de begeleidingcommissie betrokken waren. Voor meer informatie over gezondheidsrisico's verwijzen wij naar [Veelgestelde vragen rubbergranulaat](#) op de website van het RIVM.

Het RIVM heeft pas geleden in opdracht van minister Schippers (VWS) onderzoek gedaan naar mogelijke gezondheidsrisico's van rubbergranulaat. Aanleiding voor het onderzoek was de maatschappelijke bezorgdheid die ontstond na de televisie-uitzending van Zembla 'Gevaarlijk spel'. Zie hiervoor de [pagina Rubbergranulaat](#) op de website van het RIVM.

Vraag

Hoe kan ik voldoen aan de zorgplicht bij het toepassen van rubbergranulaat dat niet onder het Besluit bodemkwaliteit valt?

Antwoord

Het is niet mogelijk om vooraf algemene uitspraken te doen over of voldaan wordt aan de zorgplicht. Of sprake is van een juiste toepassing van de zorgplicht is afhankelijk van de specifieke omstandigheden zoals de keuze van het materiaal, de opbouw van het kunstgrasveld en de maatregelen die tijdens de gebruiksfase genomen moeten worden. De zorgplicht geldt voor iedereen (de toepasser, gebruiker en eigenaar). Het bevoegd gezag kan handhavend optreden als gehandeld wordt in strijd met de zorgplicht.

Vereniging Band & Milieu/RecyBEM en Vereniging VACO hebben [aanbevelingen](#) opgesteld om de zorgplicht in te vullen bij toepassing van rubbergranulaat van personen- en bedrijfswagenbanden als instrooimateriaal op kunstgrasvelden. Deze aanbevelingen gaan over de keuze van het materiaal, de opbouw van het kunstgrasveld en de maatregelen die tijdens de gebruiksfase genomen moeten worden. De bandenbranche geeft aan dat als deze aanbevelingen correct in acht worden genomen er in beginsel voldaan kan worden aan de eis van de zorgplichtbepaling van de Wbb dat alle preventieve maatregelen zijn genomen die redelijkerwijs kunnen worden gevegd. Betrokken partijen hebben en houden een eigen verantwoordelijkheid om aan het wettelijke kader te voldoen.

Als er toch verontreiniging ontstaat dan volgt uit (het curatieve aspect van) de zorgplicht onder meer dat de veroorzaker verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd om de verontreiniging zoveel mogelijk ongedaan te maken.

Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of sprake is van een juiste invulling van de zorgplicht. De aanbevelingen van Vereniging Band & Milieu/RecyBEM en Vereniging VACO worden momenteel gezien als “stand der techniek”. Met het hanteren van deze aanbevelingen wordt in beginsel voldaan aan het preventieve aspect van de zorgplicht. Het afwijken van de aanbevelingen moet deugdelijk gemotiveerd worden.

Vraag

Mogen bouwstoffen die vrijkomen bij de renovatie van een kunstgrasveld, zonder milieuhygiënische keuring hergebruikt worden?

Antwoord

Het Besluit bodemkwaliteit stelt dat in beginsel van elke partij bouwstoffen de kwaliteit moet zijn bepaald en de partij voorzien moet zijn van een milieuhygiënische verklaring waarop de kwaliteit staat aangegeven. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering gemaakt op de verplichte kwaliteitsbepaling, namelijk:

- *Tijdelijk uitname van bouwstoffen*

Voor bouwstoffen die tijdelijk worden verplaatst of uit een werk weggenomen stelt het Besluit bodemkwaliteit geen extra verplichtingen. In deze situaties hoeft de kwaliteit van de bouwstoffen niet te worden bepaald en de toepassing niet te worden gemeld. De voorwaarde hierbij is dat de bouwstoffen niet worden bewerkt en op of nabij dezelfde plaats en onder dezelfde condities opnieuw in het werk worden toegepast. Dit waarborgt dat de samenstelling en emissie van de bouwstoffen niet verandert.

- *Hergebruik van bouwstoffen in een ander werk*

Wanneer een bouwstof niet op of nabij dezelfde plaats in hetzelfde werk wordt toegepast maar in een ander werk, dan hoeft de kwaliteit van de bouwstoffen niet opnieuw te worden bepaald. De voorwaarde hierbij is dat de bouwstoffen niet worden bewerkt en niet van eigenaar veranderen en onder dezelfde condities worden toegepast. De toepassing moet wel vijf werkdagen van tevoren worden gemeld bij het Meldpunt bodemkwaliteit.

Maar de zorgplicht blijft ook van toepassing. De hierboven genoemde uitzonderingen op de verplichte kwaliteitsbepaling, zijn niet van toepassing wanneer het gaat om bouwstoffen waarvan bekend is, of redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze verontreinigd kunnen zijn. Zijn er aanwijzingen dat de bouwstof mogelijk niet voldoet aan de normen van het Besluit, dan moet alsnog de kwaliteit worden bepaald.

Ter verduidelijking van het bovenstaande vindt u hieronder een aantal praktijksituaties uitgewerkt. Hierbij wordt per situatie aangegeven in hoeverre hergebruik zonder milieuhygiënische keuring is toegestaan. Uitgangspunt is hierbij dat de toepassingen onder het Besluit bodemkwaliteit vallen.

Hergebruik van een mengsel rubbergranulaat en zand (als instrooimateriaal)

Er zijn aanwijzingen dat het mengsel van rubbergranulaat en zand (het mengsel wordt beschouwd als een bouwstof met een functionele bijmenging van zand) door veroudering van het rubbergranulaat niet zonder meer voldoet aan de normen van het Besluit, waardoor er geen uitzondering op de verplichte kwaliteitsbepaling van toepassing is. De kwaliteit van het mengsel moet alsnog worden bepaald.

Hergebruik van infillzand (als grond) na verwijdering van het rubbergranulaat

Het verwijderen van het rubbergranulaat uit het infillzand wordt gezien als een bewerking, waardoor er geen uitzondering op de verplichte kwaliteitsbepaling van toepassing is. Het infillzand moet daarom aantoonbaar voldoen aan milieuhygiënische voorwaarden voor het toepassen van grond. Hergebruik van dit infillzand is zonder milieuhygiënische verklaring niet toegestaan.

Hergebruik van een functioneel mengsel lavasteen en rubbergranulaat na bijmengen van nieuw lavasteen en/of rubbergranulaat

Het bijmengen van lavasteen en/of rubbergranulaat wordt gezien als een bewerking, waardoor er geen uitzondering op de verplichte kwaliteitsbepaling van toepassing is. Het nieuwe (functionele) mengsel van lavasteen en rubbergranulaat moet daarom aantoonbaar voldoen aan de maximale samenstellingswaarden en emissiewaarden van het besluit. Hergebruik van dit mengsel is zonder milieuhygiënische verklaring niet toegestaan.

Tijdelijke uitname van een mengsel lavasteen en rubbergranulaat (als funderingsmateriaal)

Er zijn aanwijzingen dat het mengsel van lavasteen en rubbergranulaat niet zonder meer voldoet aan de normen van het Besluit. Dit kan het geval zijn door absorptie van het uitgeloopte zink uit rubbergranulaat (als instrooisel) en/of door toegenomen uitloging van zink door veroudering van het rubbergranulaat. Hierdoor is er geen uitzondering op de verplichte kwaliteitsbepaling van toepassing is en moet de kwaliteit van het mengsel alsnog worden bepaald.